

Novice iz Jablaniške doline

UVODNIK

September se je prevesil že v drugo polovico, vroči poletni dnevi so skorajda že za nami, nasprotno pa je na Centru za razvoj Litija vedno veliko dela. Zaposleni so sočasno vpeti v različne nacionalne in evropske projekte, ki pa ne zahtevajo samo pisarniškega dela. V sklopu projektov se odvijajo tudi različne študijske ali strokovne ture po različnih državah Evrope, kjer pridobivamo nove ideje za povezovanje in razvoj našega območja - Srca Slovenije. Zelo nas veseli, kadar lahko na študijski obisk projektnih partnerjev povabimo tudi lokalne akterje. Z zanimanjem smo spremljali odzive dveh članov vodene skupine, ki sta se v septembru udeležila strokovne ekscurzije v nacionalni park na Češkem. Ugotovila sta, da se pri nas ponudniki mnogo premalo povezujejo, sodelujejo in izmenjujejo izkušnje. Premalo se tudi poslužujemo lokalnih storitev, kot to počno v tujini. Takšno ravnanje bi namreč spodbujalo lokalno gospodarstvo in ustvarjalo lokalni dohodek. Dvignimo zavest in naše zavedanje o pomembnosti lokalne samooskrbe kot vodila pri oblikovanju trajnostnega lokalnega gospodarstva. Nedaleč od nas takšna teorija in praksa funkcionirata, zakaj ne bi še pri nas?

Aleksandra Gradišek, Center za razvoj Litija

OTVORITEV PRENOVLJENEGA IGRIŠČA V ŠRC REKA

Vabljeni, **24. septembra 2011, od 14. ure** dalje v Športno rekreacijski center Reka (Cerovica) na otvoritev prenovljenega športnega parka. Program:

- Od 14. do 17. ure otroške delavnice, športne igre, iskanje zaklada
- 17.00 otroška nogometna tekma
- 17.40 uradna otvoritev igrišča
- 18.30 ekshibicijska nogometna tekma veteranov pod žarometi
- 20.00 zabavni program z živo glasbo

Športno društvo Dolina pripravlja otvoritev ob zaključku projekta Ureditev otroškega igrišča v Cerovici, ki ga je pridobilo leta 2010 z uspešno kandidaturo na javnem pozivu LAS »Srce Slovenije«.

Vljudno vabljeni!

Za več informacij si oglejte www.srece-me-povezuje.si/sddolina ali pokličite 041/356-395. V primeru dežja bo prireditev 1.10.2011

GRIČI KOZJANSKEGA IN BIZELJSKEGA

Člani Društva za razvoj podeželja smo se v soboto, 3. septembra odpravili na **strokovno ekscurzijo med Kozjanske griče**. V Centru narave v Poljčanah nas je sprejel župan, Jože Peternel. Predstavil nam je vizijo podeželske občine z 4.500 prebivalci, ki je usmerjena v ohranitev naravne krajine in ostale dediščine v občini. Njihov razvojni program je izredno trajnostno naravnano in umerjeno na razvoj celotne Dravinjske regije, o čemer smo se preko dneva v celoti prepričali.

Iz teorije smo prešli na prakso, saj nas je v nadaljevanju po kozjanskih gričih vodila profesorica iz Mariborske fakultete, **Ana Vovk Korže**, ki se je v Jablaniško dolino spoznala preko projekta Voda mene briga. Pod njenim vodstvom smo si ogledali ekoremediacijski učni poligon v vasi Mondarže. Poligon je namenjen izvajanju strokovnih ekscurzij, naravoslovnih in terenskih dni, taborov in poletnih šol za vse stopnje šolanja. Učni poligon ponuja različne možnosti izobraževanja, ki temelji na samostojnem raziskovalnem delu, zato so na njem prikazane naravne ekoremediacije in njihove ekosistemske funkcije. Najbolj nas je k zanimanju pritegnila rastlinska čistilna naprava za čiščenje odpadnih vod, ki nastajajo na poligonu samem. Z navdušenjem smo prisluhnili strokovni razlagi.

Po okusni malici smo nadaljevali s potjo proti hrvaški meji, kjer smo si ogledali **Center ponovne uporabe**, ki zaposluje težje zaposljive osebe in je tako primer socialnega podjetništva. Ukvarja se s prevzemom rabljene opreme (pohištvo, gospodinjsko opremo, opremo za šport in prosti čas), ki je lastniki iz različnih vzrokov doma ne potrebujejo več.

Ob obisku vseh omenjenih točk smo udeleženci ekscurzije dobili občutek, da v svojem domačem okolju premalo poskrbimo za ohranjanje narave in še vedno mačehovsko pristopamo k ločevanju odpadkov, ki nastajajo v naših gospodinjstvih. Vsi smo bili mnenja, da predstavljen center po-

novne uporabe potrebujemo tudi v našem okolju.

Popoldanski del smo namenili kulturi in druženju. Zato smo se odločili, da se поблиže spoznamo z evropsko poznano **orglarstvo Škrabl**. V orglarstvu Škrabl se že dva desetletja ukvarjajo z izdelavo in restavriranjem orgel. Preko razvojne zgodbe omenjenega podjetja nas je popeljal eden od 50-tih zaposlenih delavcev. Seveda, pa so se nadarjeni glasbeniki iz Jablaniške doline lahko preizkusili v igranju na mogočen instrument.

Glasbeno poduhovljeni smo se nato povzpeli na **Kalvarijo nad Šmarjami pri Jelšah**. Cerkev in ostali kompleksi (14 kapel ob božji poti) so uvrščeni med slovenske vrhunske umetnostne spomenike. Sprehod mimo lepo obnovljenih božjepotnih kapel nam je dobro del, saj smo se nato prijetno zadihani odpravili na Sladko goro, kjer so nas gostoljubni gostitelji že pričakovali z okusno kozjansko večerjo.

Preživeli smo prijetno, toplo jesensko soboto v čudoviti družbi. Domov smo se vrnili bogatejši z novimi pogledi ter doživetij.

Mojca Hauptman

ZADNJI ŠTUDIJSKI OBISK PROJEKTA LISTEN TO THE VOICE OF VILLAGES

V okviru projekta Listen to the voice of villages je od 4.-6. septembra potekal zadnji študijski obisk. Tokrat smo se odpravili v narodni park »České Švýcarsko«, ki se nahaja na severu Češke republike.

Projektne partnerji smo se udeležili zadnjega študijskega obiska, saj se projekt počasi zaključuje. Na tokratnem obisku sta se nam pridružila člana lokalno vodene skupine (LGG) Dole pri Litiji in Jablaniška dolina, Dušan Mak in Mojca Hauptman. Prvi dan je bil namenjen vodenemu ogledu narodnega parka, drugi dan pa smo se seznanili z delom nekaterih uspešnih podjetij in podjetnikov v regiji. V obeh dnevih smo na poti videli nekatere izmed 27 sakralnih spomenikov, ki so jih češki partnerji obnovili

preko projekta Listen. Strinjali smo se, da se Čehi z razvojem turističnih in ostalih gospodarskih dejavnosti hitro napredujejo, na nekaterih področjih so nas celo že prehiteli.

Tina Mučič, Center za razvoj Litija

ŽIVLJENJE NA EKO DOMAČIJI VOVK

Kadar laik poslušá pogovor med malimi kmeti, dobi občutek, da je kmetovanje v današnjih časih resnično nesmiselno in brez prihodnosti. Nobena stvar se nič več ne spleča. Res je, da osnovno kmetijstvo izgublja na ceni. Če pa spremljamo razvoj, si brez te gospodarske panoge ne moremo predstavljati življenja. Slika pa postane drugačna, kadar sam nosilec kmetijske dejavnosti znotraj svoje panoge zna (in si upa) prepoznati obrobne priložnosti za zaslužek skozi dodatne aktivnosti.

Dober primer takšne kmetije je **EKO domačija Vovk iz Gradišča**. Že nekaj let med poletnimi počitnicami na svoji kmetiji organizirajo poletne taborne za mlade. Letos se je v treh terminih zvrstilo kar 60 otrok. Prvič iz vseh slovenskih pokrajin (Štajerske, Gorenjske, Primorske, Dolenjske ter osrednje Slovenije). Dvanajst letna deklica, pa je svoje znanje iz slovenskega jezika prišla izpopolniti celo iz Italije. Kontakt je vzpostavila preko spletnih strani društva LAZ. V dveh terminih so imeli udeleženci tabora zelo dobre vremenske pogoje. Konec julija, ko je na domačiji Vovk počitnikovala druga skupina, pa je bilo vreme zelo hladno, a so kljub temu izpeljali program v celoti. Na domačiji se trudijo, da bi dodatno oziroma dopolnilno dejavnost lahko tržili preko celega leta. Zato so vzpostavili tudi partnersko sodelovanje z zadrugo Jarino, ki jim občasno pripelje na domačijo šolske skupine (program Na deželi je lepo) ter odrasle zaključene družbe, katere zanima predvsem ekološko kmetovanje in produkti, ki jih lahko kupijo in odnesejo domov. Poleg tega tržijo tudi piknik prostor. Kar nekaj rojstnodnevni zabav se je zvrstilo tekom leta. Torej, ponudba je iz leta v leto širša. Vovkovi imajo še veliko idej, kako nadgraditi že obstoječo ponudbo. Zavedajo se, da je pomembno da razmišljajo, kaj lahko naredijo s tistim kar imajo in ne tako kot večina Slovencev, s tistim kar imajo drugi.

Vljudno vabljeni, da jih obiščete v nedeljo, 25. septembra, ko bodo Vovkovi na EKO domačiji ponovno odprli svoja vrata. Kogarkoli zanima ekološka pridelava se na ta dan lahko oglasi pri njih doma.

Mojca Hauptman

KONEC DOBER, VSE DOBRO

Občinsko gasilsko tekmovanje je v letošnjem letu potekalo 11. septembra v Vintarjevcu. Čeprav deluje datum na prvi vtis zelo primeren je za organizacijo ekip in njihovo pripravo skrajno neugoden. Tako so se naše ekipe zopet pripravljale le v zadnjih štirinajstih dneh. A tokrat ne po krivdi mentorjev, kot je po navadi zaslediti iz pogovorov. Krive so počitnice in nedisciplina. Razumem, da so nekateri otroci na morju, v hribih, na bazenu, ampak ne razumem, da ko nekdo prejme sms sporočilo o sestanku za vaje in nanj ne more odgovoriti. Tukaj ciljам predvsem na starše otrok, mislim da ni prehudo, če bi na sms samo odgovorili, lahko čisto na kratko, kot na primer: Moj otrok tokrat ne bo hodil na vaje, ali pa, našega danes ne bo, vendar bi želel biti v ekipi, ali pa samo OK! Tako bi bilo delo mentorjev zelo, zelo lažje saj bi nam prihranili kar nekaj dragocenega časa, prav tako kot tudi otrokom in staršem, ki tako včasih brez pomena pridejo na sestanek, kjer se zaradi nizke udeležbe ne moremo ničesar dogovoriti. Tako se je letos zgodilo da so nekateri otroci morali ostati doma, saj smo na tekmovanje odpeljali le dve ekipi otrok.

Naslednja stvar, ki bi jo rada izpostavila pa je ta, da ni nič neobičajnega da v društvu skozi vse leto dela le peščica članov in to se

dogaja povsod, ne le v našem društvu. Zato je pohvalno da smo imeli letos na tekmovanju kar tri članske ekipe, in sicer članice A in B in pa člane A. Seveda pa bi morali vsi razumeti, da društvo nima toliko delovnih oblek in da si jih bo potrebno izposoditi. Zato je bila vsa slaba volja, ki se je ustvarjala skozi teden popolnoma odveč, saj je tistim ki smo se v teh dneh pri gasilskem domu trudili tudi po več ur na dan zbijala še tisto dobro voljo in energijo, ki smo jo imeli. Še vedno je bilo poskrbljeno, da smo na tekmovanju imeli vso potrebno opremo, pa tudi če smo si jo morali izposoditi.

A kot sem že poudarila v naslovu, slab začetek, dober konec! Kot je bilo že omenjeno, se je iz našega društva občinskega gasilskega tekmovanja udeležilo skupno 5 ekip in prav vse so se uvrstile na regijsko gasilsko tekmovanje, ki bo potekalo konec tega in v začetku drugega meseca.

Dosežena mesta naših ekip so:

Pionirji so dosegli 2. mesto, mladinci pa 3. mesto, 2. mesto so dosegle tudi članice A in B, člani A pa so se uvrstili na 3. mesto. Vsem še enkrat prav lepo čestitam in želim veliko tekmovalnega uspeha na regijskem tekmovanju.

Z gasilskim pozdravom na pomoč!

Mateja Zaman